

Домбровская Г. П., Ляхова О. С.

ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ НА ГІРНИЧОДОБУВНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

У загальному комплексі проблем розвитку електроенергетики України важливе місце в умовах сучасного дефіциту паливно-енергетичних ресурсів займають питання енергозбереження у всіх галузях промисловості, в тому числі і на гірничодобувних підприємствах. Питоме електроспоживання на різних шахтах складає 15...80 кВт·год/т і більше, а в цілому по Україні – одне із найвищих в Європі. Доля витрат на електроенергію у вугільній галузі за останні роки підвищилась на 3,5 %. Це пов'язано зі спадом виробництва та необхідністю підтримки підприємства в робочому стані. Незважаючи на це є значні можливості для економії енергетичних ресурсів, серед яких доля електроенергії в енергозбереженні складає в середньому 25–30 % або приблизно 2 % від рівня енергоспоживання. У зв'язку з цим енергозбереження відноситься до одного із основних напрямів підвищення ефективності промислового виробництва і є державною політикою України. Про що свідчить прийняття в 1994 р. Верховною Радою України Закону “Про енергозбереження” і у 1996 р. Комплексної державної Програми енергозбереження.

Для оцінок ефективності електровикористання необхідно проведення об'ємних досліджень функціонування електрогосподарства, визначення факторного поля, формуючого електроспоживання, побудови багатомірних класифікацій гірничодобувних підприємств. Існуючі підходи до економії електроенергії на шахтах не в повній мірі ураховують технологію вугледобування, не знижують строк окупності і, що особливо важливо, не використовують нові напрямки підвищення ефективності енергозбереження, наприклад, енергетичний аудит, якому за останні роки приділяється особлива увага і в Україні, і за кордоном. Зокрема, за кордоном він повинен бути обов'язковим для всіх підприємств як спосіб поліпшення розвитку виробництва, зниження собівартості і підвищення якості продукції. Закордонний досвід показує, що в подальшому енергетичний аудит буде піднесено до рангу найважливішого засобу викриття резервів оптимізації режимів електроспоживання та стратегічного підходу до здобутку ефективності використання електроенергії у всіх сферах народного господарства. Це, в свою чергу, потребує розробки методичного, інформаційного та програмного забезпечення енергетичного аудиту з використанням сучасного математичного апарату. Аналіз стану розвитку вугільної промисловості, який показує на зміни пропорцій між економічним зростанням та енергоспоживанням підтверджує, що рушійною силою енергозбереження стає перехід до ресурсо- та енергозберігаючого типу

шахтних виробничих систем. Разом з тим, не дивлячись на велику кількість робіт і багаторічну працю в галузі економії електричної енергії, проблема ефективного електровикористання на гірничодобувних підприємствах в сучасних кризових умовах економіки країни є дуже важливою.

Література:

1. Врублевский Б.И. Основы энергосбережения. Гомель 2003. – 175с.
2. Юдасин Л. С. Энергетика: проблемы и надежды. М.: Просвещение, 1990. - 207с.
3. Розен В.П., Трифонов Д.В. Определение признакового пространства, формирующего электропотребление горнодобывающих предприятий // Уголь Украины. – 1995. – № 6 – с. 29 – 30.